

Utorok 4. júla 2017

P8_TA(2017)0282

Spoločné minimálne normy týkajúce sa civilných konaní**Uznesenie Európskeho parlamentu zo 4. júla 2017 s odporúčaniami Komisie o spoločných minimálnych normách pre občianskoprávne konanie v Európskej únii (2015/2084(INL))**

(2018/C 334/05)

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 225 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na článok 67 ods. 4 ZFEÚ a článok 81 ods. 2 ZFEÚ,
- so zreteľom na článok 19 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ) a na článok 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“),
- so zreteľom na článok 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ECHR) a príslušnú judikatúru,
- so zreteľom na pracovný dokument o stanovení spoločných minimálnych noriem pre občianskoprávne konanie v Európskej únii – právny základ ⁽¹⁾,
- so zreteľom na štúdiu o posúdení európskej pridanej hodnoty od oddelenia posudzovania európskej pridanej hodnoty Výskumnej služby Európskeho parlamentu (EPRS) s názvom Spoločné minimálne normy pre občianskoprávne konanie ⁽²⁾,
- so zreteľom na podrobnú analýzu výskumnej služby pre poslancov (oddelenie EPRS) s názvom Europeizácia občianskoprávneho konania: Smerom k spoločným minimálnym normám? ⁽³⁾,
- so zreteľom na dôkladnú analýzu Generálneho riaditeľstva pre vnútorné politiky s názvom Harmonizované pravidlá a minimálne normy v európskom práve o občianskoprávnom konaní ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na projekt Európskeho právneho inštitútu (ELI)/Medzinárodného ústavu pre zjednotenie súkromného práva (UNIDROIT) s názvom Od nadnárodných zásad k európskym pravidlám občianskoprávneho konania,
- so zreteľom na správu Amerického právneho inštitútu (ALI)/UNIDROIT s názvom Zásady nadnárodného občianskoprávneho konania ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na štúdiu o aproximácii zákonov a pravidiel členských štátov o určitých aspektoch konania v občianskoprávnych sporoch, tzv. Stormeho správa ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na súbor predbežných opatrení pre rokovací poriadok Jednotného patentového súdu,

⁽¹⁾ PE 572.853, december 2015.⁽²⁾ PE 581.385, jún 2016.⁽³⁾ PE 559.499, jún 2015.⁽⁴⁾ PE 556.971, jún 2016.⁽⁵⁾ *Uniform Law Review*, 2004(4).⁽⁶⁾ M. Storme, *Štúdiá o aproximácii zákonov a pravidiel členských štátov týkajúcich sa určitých aspektov konania v občianskoprávnych sporoch* (záverečná správa, Dordrecht, 1994).

Utorok 4. júla 2017

- so zreteľom na *acquis* Únie v oblasti justičnej spolupráce v občianskoprávných veciach,
- so zreteľom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (Súdny dvor EÚ) o zásadách vnútroštátnej procesnej autonómie a účinnej súdnej ochrany⁽¹⁾,
- so zreteľom na porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície za rok 2016,
- so zreteľom na štúdiu Európskej komisie pre efektívnosť súdnictva z roku 2016 č. 23 na tému Európske systémy súdnictva: efektívnosť a kvalita justície,
- so zreteľom na správu Európskej siete odbornej justičnej prípravy za rok 2016 s názvom Zásady justičného vzdelávania⁽²⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 2. apríla 2014 o preskúmaní Štokholmského programu v polovici trvania⁽³⁾,
- so zreteľom na články 46 a 52 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre právne veci (A8-0210/2017),

Judikatúra Súdneho dvora EÚ o vnútroštátnej procesnej autonómii a účinnej súdnej ochrane

- A. keďže podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ o zásade procesnej autonómie sú v prípade, že neexistujú žiadne pravidlá Únie týkajúce sa procesných aspektov sporu týkajúceho sa práva Únie, za určenie právomoci súdov a za stanovenie podrobností týkajúcich sa postupov, ktoré sa majú dodržiavať, pokiaľ ide o opatrenia začaté s cieľom zabezpečiť ochranu práv, ktoré priznáva Únia, zodpovedné členské štáty;
- B. keďže podľa tej istej judikatúry sa na uplatňovanie vnútroštátneho práva, pokiaľ ide o procesné pravidlá, vzťahujú dve dôležité podmienky: vnútroštátne procesné pravidlá nemôžu byť menej vhodné, keď sa uplatňujú na spory týkajúce sa práva Únie, než keď sa uplatňujú na podobné spory vnútroštátneho charakteru (zásada rovnocennosti) a nemali by byť upravené tak, aby zabezpečili presadzovanie práv a povinností Únie, ktoré v praxi nie je možné alebo je mimoriadne zložité (zásada účinnosti);
- C. keďže v prípade neexistencie ustanovení Únie, ktoré harmonizujú procesné pravidlá, právomoc členských štátov stanoviť procesné pravidlá na presadzovanie práv, ktoré priznáva Únia, sa nevzťahuje na zavedenie nových prostriedkov nápravy do vnútroštátnych právnych poriadkov s cieľom zabezpečiť uplatniteľnosť práva Únie⁽⁴⁾;
- D. keďže judikatúra Súdneho dvora EÚ uľahčuje jeho spoluprácu so súdmi na úrovni členských štátov, a zároveň zlepšuje porozumenie práva Únie občanmi a takýmito súdmi;

Charta

- E. keďže právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces zakotvené v článku 47 charty a v článku 6 EDEP je jednou zo základných záruk dodržiavania zásad právneho štátu a demokracie a je neoddeliteľne spojené s občianskoprávnym konaním ako celkom;

⁽¹⁾ Pozri o. i.: rozsudok zo 16. decembra 1976, *Comet BV/Produktschap voor Siergewassen*, 45/76, ECLI:EU:C:1976:191, a rozsudok z 15. mája 1986, *Marguerite Johnston/Chief Constable of the Royal Ulster Constabulary*, 222/84, ECLI:EU:C:1986:206.

⁽²⁾ Dostupné na adrese: http://www.ejtn.eu/PageFiles/15756/Judicial%20Training%20Principles_SK.pdf

⁽³⁾ Prijaté texty, P7_TA(2014)0276.

⁽⁴⁾ Pozri o. i.: rozsudok z 13. marca 2007, *Unibet (London) Ltd and Unibet (International) Ltd/Justitiiekanslern*, C-432/05, ECLI:EU:C:2007:163.

Utorok 4. júla 2017

- F. keďže napriek skutočnosti, že článok 47 charty je záväzný a článok 6 EDLP predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie, úroveň ochrany práva na spravodlivé súdne konanie v občianskoprávnom konaní a najmä rovnováha medzi právom žalobcu na spravodlivosť a právom obvineného na obhajobu, nie sú v Únii harmonizované;
- G. keďže napriek tomu bolo právo na spravodlivé súdne konanie ako základné právo doplnené niekoľkými procesnými sekundárnymi legislatívnymi aktmi Únie vrátane nariadenia o veciach s nízkou hodnotou sporu ⁽¹⁾, smernice o právnej pomoci ⁽²⁾, odporúčania o kolektívnom uplatňovaní nárokov na nápravu ⁽³⁾, smernice o súdnych príkazoch pre spotrebiteľov ⁽⁴⁾ a smernice o žalobe o náhradu škody v rámci hospodárskej súťaže ⁽⁵⁾;

Acquis Únie v oblasti justičnej spolupráce v občianskoprávnych veciach

- H. keďže občania Únie, najmä tí, ktorí sa pohybujú cez hranice, sa v súčasnosti s oveľa väčšou pravdepodobnosťou dostanú do kontaktu so systémami občianskoprávneho konania iného členského štátu;
- I. keďže minimálne procesné normy občianskoprávneho konania na úrovni Únie by mohli prispieť k modernizácii vnútroštátnych konaní, rovnakým podmienkam pre podniky a k zvýšenému hospodárskemu rastu prostredníctvom účinných a efektívnych justičných systémov a zároveň by mohli uľahčiť prístup občanov k spravodlivosti v Únii a pomôcť presadzovať základné slobody Únie;
- J. keďže v právnych predpisoch Únie sa riešia otázky občianskoprávneho konania nielen horizontálne ako v prípade voliteľných nástrojov ⁽⁶⁾, ale aj spôsobom špecifickým pre jednotlivé odvetvia v rámci rôznych oblastí politiky, ako je duševné vlastníctvo ⁽⁷⁾, ochrana spotrebiteľa ⁽⁸⁾ alebo nedávno právo hospodárskej súťaže ⁽⁹⁾;
- K. keďže postupný charakter harmonizácie procesných pravidiel na úrovni Únie bol opakovane kritizovaný a vznik práva Únie pre občianskoprávne konanie špecifické pre jednotlivé odvetvia spochybňuje súdržnosť systémov občianskoprávneho konania na úrovni členského štátu a rôznych nástrojov Únie;
- L. keďže navrhovaná smernica je zameraná na zavedenie rámca pre rozhodovanie v občianskoprávnych veciach systematizáciou existujúcich pravidiel občianskoprávneho konania Únie a rozšírením rozsahu ich uplatňovania na všetky záležitosti, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti práva Únie;
- M. keďže navrhovaná smernica je navrhnutá tak, aby pomohla dosiahnuť koordinovanejší, súdržnejší a systematickejší prístup k systémom občianskoprávnej spravodlivosti, ktorý nie je obmedzený hranicami, záujmami a zdrojmi jednotlivých krajín;

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (Ú. v. EÚ L 199, 31.7.2007, s. 1).

⁽²⁾ Smernica Rady 2003/8/ES z 27. januára 2003 o zlepšení prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných sporoch ustanovením minimálnych spoločných pravidiel týkajúcich sa právnej pomoci pri takýchto sporoch (Ú. v. ES L 26, 31.1.2003, s. 41).

⁽³⁾ Odporúčanie Komisie z 11. júna 2013 o spoločných zásadách pre mechanizmy kolektívneho uplatňovania nárokov na prikázanie zdržania sa určitého konania a na náhradu škody v členských štátoch v súvislosti s porušením práv vyplývajúcich z práva Únie (Ú. v. EÚ L 201, 26.7.2013, s. 60).

⁽⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/22/ES z 23. apríla 2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov (Ú. v. EÚ L 110, 1.5.2009, s. 30).

⁽⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/104/EÚ z 26. novembra 2014 o určitých pravidlách upravujúcich žaloby podľa vnútroštátneho práva o náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže členských štátov a Európskej únie (Ú. v. EÚ L 349, 5.12.2014, s. 1).

⁽⁶⁾ Pozri napríklad európske nariadenie o veciach s nízkou hodnotou sporu (pozri druhú poznámku pod čiarou k odôvodneniu G) a nariadenie o konaní týkajúcom sa európskeho príkazu na zablokovanie účtov (nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 655/2014 z 15. mája 2014 o zavedení konania týkajúceho sa európskeho príkazu na zablokovanie účtov s cieľom uľahčiť cezhraničné vymáhanie pohľadávok v občianskoprávnych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 189, 27.6.2014, s. 59)).

⁽⁷⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 157, 30.4.2004, s. 45).

⁽⁸⁾ Pozri štvrtú poznámku pod čiarou k odôvodneniu G.

⁽⁹⁾ Pozri piatu poznámku pod čiarou k odôvodneniu G.

Utorok 4. júla 2017

Právny základ návrhu

- N. keďže v súlade s článkom 4 ods. 1 a článkom 5 ods. 1 Zmluvy o EÚ (zásada prenesenia právomocí), Únia môže prijímať právne predpisy v danej oblasti len vtedy, keď má na to výslovnú právomoc, a to v rozsahu, v akom to je v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality;
- O. keďže v rámci existujúceho rámca zmluvy je hlavný právny základ pre harmonizáciu občianskoprávných konaní stanovený v hlave V ZFEÚ, ktorá sa týka priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti;
- P. keďže požiadavka prítomnosti cezhraničného prvku ako podmienky účinnosti právomoci Únie sa zachovala aj v Lisabonskej zmluve, a to s tým dôsledkom, že opatrenia Únie v oblasti spravodlivosti v občianskoprávných veciach je možné prijímať len vtedy, keď daná vec zahŕňa hraničné kritérium (napr. pobyt, miesto plnenia atď.) zahŕňajúce minimálne dva členské štáty;
- Q. keďže všeobecné ustanovenie článku 114 ZFEÚ o aproximácii ustanovení stanovených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch, ktoré majú za svoj cieľ vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu a ešte stále sa používa ako právny základ pre širokú škálu odvetvových smerníc, ktorými sa harmonizujú určité aspekty občianskoprávného procesného práva, ako napríklad smernice o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (IPRED) a najnovšie o smernicu o škodách pri porušovaní antitrustových pravidiel;
- R. keďže podľa článku 67 ods. 4 ZFEÚ by Únia mala uľahčiť prístup k spravodlivosti najmä prostredníctvom zásady vzájomného uznávania súdnych a mimosúdnych rozhodnutí v občianskoprávných veciach, ako je uvedené v príklade v článku 81 ZFEÚ;

Vzájomná dôvera v európskom justičnom priestore

- S. keďže voľný pohyb súdnych rozhodnutí súvisí s potrebou dosiahnuť dostatočnú úroveň vzájomnej dôvery medzi súdnymi orgánmi rôznych členských štátov, najmä pokiaľ ide o úroveň ochrany procesných práv;
- T. keďže „vzájomná dôvera“ sa v tomto kontexte chápe ako dôvera členských štátov v právne a súdne systémy ostatných členských štátov a vyplýva z nej zákaz preskúmania opatrení iných štátov a ich súdnych orgánov;
- U. keďže zásada vzájomnej dôvery poskytuje väčšiu právnu istotu a dostatočnú stabilitu a predvídateľnosť pre občanov a podniky Únie;
- V. keďže vykonávanie a dodržiavanie zásady vzájomného uznávania rozsudkov v spojení s aproximáciou zákonov uľahčuje spoluprácu medzi orgánmi a právnou ochranou práv jednotlivcov;
- W. keďže systém spoločných minimálnych noriem Únie sformulovaných v podobe zásad a pravidiel by poslúžil ako prvý krok k zblíženiu vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa občianskoprávného konania a viedol by k dosiahnutiu rovnováhy medzi základnými právami účastníkov konania v záujme nastolenia úplnej vzájomnej dôvery medzi súdnymi systémami členských štátov;
- X. keďže na zabezpečenie vzájomnej dôvery je potrebná existencia procesných záruk pre efektívnosť a účinnosť občianskoprávných konaní a ich dodržiavanie a rovnaké zaobchádzanie s osobami;
- Y. keďže prijatím takéhoto systému spoločných minimálnych noriem by sa tiež stanovil súbor minimálnej úrovne kvality občianskoprávných konaní v rámci Únie, čo by prispelo nielen k posilneniu vzájomnej dôvery medzi súdnymi orgánmi, ale aj k hladšiemu fungovaniu vnútorného trhu, keďže sa odhaduje, že procesné rozdiely medzi členskými štátmi môžu okrem iného viesť k narušeniu obchodu a môžu odradiť podniky a spotrebiteľov od uplatňovania ich práv na vnútornom trhu;

Utorok 4. júla 2017

Ďalšie hľadiská

- Z. keďže je potrebná aproximácia procesných režimov v Únii; keďže navrhovaná smernica má byť prvým krokom v procese ďalšej harmonizácie a zblíženia systémov občianskoprávneho súdnictva členských štátov a v dlhšom časovom horizonte vytvorenia občianskoprávneho súdneho poriadku Únie;
- AA. keďže navrhovaná smernica nemá vplyv na organizáciu súdnictva členských štátov, ani na hlavné charakteristiky spôsobu vedenia občianskoprávnych sporov, ale umožňuje efektívnejšie vnútroštátne procesné pravidlá;
- AB. keďže je preto nanajvýš dôležité prijať a riadne vykonávať právne predpisy, ktoré zabezpečia prijatie spoločných minimálnych noriem pre občianskoprávne konanie v Únii;

Judikatúra Súdneho dvora EÚ o vnútroštátnej procesnej autonómii a účinnej súdnej ochrane

- berie na vedomie kľúčovú úlohu Súdneho dvora EÚ pri stanovovaní základov pre občianskoprávne konanie v Únii, ktorý zvýšil informovanosť o tom, čo znamená občianskoprávne konanie pre právny systém Únie;
- zdôrazňuje však, že zatiaľ čo niektoré normy občianskoprávneho konania, ktoré sú v súčasnosti akceptované ako súčasť procesného systému Únie, boli potvrdené v judikatúre Súdneho dvora EÚ, jeho prínos by sa v konečnom dôsledku mal vnímať skôr tak, že vykladá normy než tak, že ich stanovuje;
- preto zdôrazňuje, že bohaté skúsenosti Súdneho dvora EÚ pri skúmaní prostriedkov nápravy a procesných pravidiel, ako aj kompromisy a protichodné hodnoty, ktoré Súdny dvor EÚ sleduje, sú veľmi poučné a mali by sa vziať do úvahy na účely zavedenia horizontálneho zastrešujúceho nástroja legislatívnej povahy, ktorý obsahuje spoločné normy pre občianskoprávne konanie;

Charta

- zdôrazňuje, že vzhľadom na spravodlivé súdne konanie a prístup k spravodlivosti by sa mala zachovať a ďalej rozšíriť spolupráca medzi sieťami a databázami, ktorá posilňuje súdnu spoluprácu a výmenu informácií;
- preto vrelo víta rozvoj v oblasti elektronickej justície, a najmä vytvorenie Európskej justičnej siete a Európskeho portálu elektronickej justície, ktoré sa majú stať jednotným kontaktným miestom v oblasti spravodlivosti v Únii;

Acquis Únie v oblasti justičnej spolupráce v občianskoprávnych veciach

- vyzýva Komisiu, aby posúdila, či by mali byť navrhnuté ďalšie opatrenia na konsolidáciu a posilnenie horizontálneho prístupu k presadzovaniu práv vyplývajúcich z práva Únie súkromnoprávnymi prostriedkami a či by sa navrhované spoločné minimálne normy pre občianskoprávne konanie mohli vnímať tak, že podporujú a zabezpečujú takúto horizontálnu paradigmu;
- pripomína, že systematické zhromažďovanie štatistických údajov o uplatňovaní a vykonávaní existujúcich nástrojov Únie v oblasti justičnej spolupráce v občianskoprávnych veciach má mimoriadny význam;
- v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby posúdila, či by dodatočné vykonávacie opatrenia zo strany členských štátov mohli prispieť k účinnému uplatňovaniu samostatných konaní Únie, a tvrdí, že by sa mal na tento účel vytvoriť proces rozsiahleho a systematického dohľadu zo strany Komisie;

Právny základ návrhu

- pripomína, že článok 114 ZFEÚ (harmonizácia vnútorného trhu) bol použitý na prijatie mnohých aktov Únie s procesnými dôsledkami; že článok 114 o aproximácii ustanovení stanovených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch, ktoré majú za svoj cieľ vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu sa ešte stále používa ako právny základ pre širokú škálu odvetvových smerníc, ktorými sa harmonizujú určité aspekty občianskoprávneho procesného práva, ako je smernica o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (IPR);

Utorok 4. júla 2017

10. poznamenáva však, že v článku 81 ZFEÚ sa stanovuje prijatie opatrení v oblasti justičnej spolupráce v občianskoprávných veciach, ktoré majú cezhraničné dôsledky, vrátane opatrení na aproximáciu zákonov a iných právnych predpisov členských štátov, najmä ak je to potrebné na riadne fungovanie vnútorného trhu; domnieva sa preto, že článok 81 ZFEÚ predstavuje primeraný právny základ pre navrhovaný legislatívny nástroj;

11. tvrdí, že pojem „cezhraničné dôsledky“ v texte článku 81 ods. 1 ZFEÚ týkajúci sa prijatia opatrení v oblasti justičnej spolupráce v občianskoprávných veciach by sa mal vykladať širšie a nemal by sa chápať ako synonymum pojmu „cezhraničný spor“;

12. zdôrazňuje, že súčasný výklad pojmu „veci, ktoré majú cezhraničné dôsledky“ je pomerne obmedzený a viedol k vytvoreniu dvoch súborov pravidiel a dvoch kategórií účastníkov konania, ktoré môžu viesť k ďalším problémom a zbytočnej zložitosti; zdôrazňuje, že by sa mal preto prijať širší výklad;

13. v tejto súvislosti zdôrazňuje, že navrhované spoločné minimálne normy pre občianskoprávne konanie by viedli k ďalšiemu zvýšeniu efektívnosti, ak by členské štáty rozšírili rozsah pôsobnosti uplatňovania nielen na záležitosti patriace do pôsobnosti práva Únie, ale aj vo všeobecnosti na cezhraničné a čisto vnútroštátne prípady;

Vzájomná dôvera v európskom justičnom priestore

14. konštatuje, že hlavné činnosti Únie v európskom priestore spravodlivosti, pokiaľ ide o spravodlivosť v občianskoprávných veciach, sa týkajú zavedenia nástrojov v oblasti jurisdikcie, pojednávania a cezhraničného presadzovania súdnych rozhodnutí;

15. opakuje a zdôrazňuje, že voľný pohyb rozsudkov zvýšil vzájomnú dôveru medzi súdnymi orgánmi členských štátov, čím sa zvýšila právna istota a zaisťovala dostatočná stabilita a predvídateľnosť pre občanov a podniky v Únii;

16. v tejto súvislosti zdôrazňuje, že vzájomná dôvera je zložitý pojem a že pri budovaní takejto dôvery zohrávajú dôležitú úlohu mnohé faktory, ako sú vzdelávanie sudcov, cezhraničná súdna spolupráca a výmena skúseností a osvedčených postupov medzi sudcami;

17. konštatuje, že vzájomnú dôveru môžu podporovať okrem iného nelegislatívne metódy, ako je spolupráca sudcov v rámci Európskej siete odbornej justičnej prípravy alebo ich účasť na odbornej príprave;

18. víta preto deväť zásad justičného vzdelávania Európskej siete odbornej justičnej prípravy, ktoré boli prijaté na jej valnom zhromaždení za rok 2016, v tom, že poskytujú spoločný základ a rámec pre európske súdnictvo, ako aj pre inštitúcie justičného vzdelávania;

19. napriek tomu tvrdí, že predpokladom vzájomnej dôvery z čisto právneho hľadiska na veľmi základnej úrovni je, že súdne orgány členských štátov vnímajú vzájomné procesné opatrenia – na úrovni práva podľa kníh a práva v praxi – keďže zaručujú spravodlivé občianskoprávne konania;

20. poukazuje preto na to, že vypracovanie systematických, minimálnych noriem pre občianskoprávne konanie Únie vo forme cezhraničnej horizontálnej smernice by viedlo k zvýšeniu vzájomnej dôvery medzi súdnymi orgánmi členských štátov a k zabezpečeniu spoločného vyváženého základných procesných práv pre občianskoprávne prípady v celej Únii, čím by sa vytváral hlboko zakorenený všeobecný pocit spravodlivosti, istoty a predvídateľnosti v celej Únii;

Spoločné minimálne normy pre občianskoprávne konanie

21. zdôrazňuje, že účinné systémy občianskoprávneho konania zohrávajú kľúčovú úlohu pri dodržiavaní zásad právneho štátu a základných hodnôt Únie. Sú tiež predpokladom pre udržateľné investície a prostredie, ktoré je priaznivo naklonené podnikom a spotrebiteľom;

22. domnieva sa, že nedostatok jasnosti, pokiaľ ide o premlčacie doby v prípade občanov, spotrebiteľov a podnikov v sporoch, ktoré majú cezhraničné dôsledky, môže byť prekážkou prístupu k spravodlivosti. vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby posúdili uskutočniteľnosť a vhodnosť harmonizácie uvedených premlčacích lehôt v občianskoprávných konaniach;

Utorok 4. júla 2017

23. domnieva sa, že je nevyhnutné, aby právne predpisy zabezpečili súbor procesných noriem uplatniteľných na občianskoprávne konania a vyzýva Komisiu, aby pokročila v napredovaní s akčným plánom na vykonávanie Štokholmského programu prijatého Európskou radou v oblasti priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti;

24. preto žiada, aby Komisia podľa článku 225 ZFEÚ predložila do 30. júna 2018 na základe článku 81 ods. 2 ZFEÚ návrh legislatívneho aktu o spoločných minimálnych normách pre občianskoprávne konanie na základe odporúčaní stanovených v prílohe;

25. potvrdzuje, že odporúčania, ktoré sú uvedené v prílohe k tomuto uzneseniu, sú v súlade so základnými právami a zásadami subsidiarity a proporcionality;

26. domnieva sa, že požadovaný návrh nemá finančné dôsledky, keďže zavedenie minimálnych noriem pre občianskoprávne konanie povedie k úsporám z rozsahu, pokiaľ ide o zníženie nákladov pre účastníkov konania a ich zástupcov, ktorí sa nebudú musieť oboznámiť s režimom občianskoprávneho konania jednotlivých krajín;

o

o o

27. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie a sprievodné odporúčania uvedené v prílohe Komisii, Rade a parlamentom a vládam členských štátov.

Utorok 4. júla 2017

PRÍLOHA K UZNESENIU

ODPORÚČANIA PRE SMERNICU EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY O SPOLOČNÝCH MINIMÁLNYCH NORMÁCH PRE OBČIANSKOPRÁVNE KONANIE V EÚ

A. ZÁSADY A CIELE POŽADOVANÉHO NÁVRHU

1. V Únii je presadzovanie práva na súdoch do veľkej miery záležitosťou vnútroštátnych procesných pravidiel a praxe. Vnútroštátne súdy sú tiež súdy Únie. Tieto konania na súdoch sú preto v záujme zabezpečenia spravodlivosti, justície a efektívnosti, ako aj účinného uplatňovania práva Únie.
2. Uplatňovanie zásady vzájomného uznávania rozsudkov v občianskoprávných veciach zvýšilo dôveru členských štátov v systémy občianskoprávnej spravodlivosti ostatných členských štátov, zatiaľ čo opatrenia na aproximáciu zákonov a iných právnych predpisov členských štátov môžu uľahčovať spoluprácu medzi orgánmi a súdnou ochranou práv jednotlivcov. Rozsah vzájomnej dôvery závisí vo veľkej miere od viacerých parametrov, medzi ktoré okrem iného patria mechanizmy ochrany práv žalobcu alebo odporcu, zatiaľ čo zaručujú prístup k súdu a spravodlivosti.
3. Aj keď členské štáty sú stranami Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (EĎP), skúsenosť dokazuje, že to samo osebe vždy nezabezpečuje dostatočný stupeň dôvery v systémy občianskoprávneho súdnictva iných členských štátov. Vnútroštátne pravidlá občianskoprávneho konania členských štátov sa značne líšia, často z hľadiska niektorých základných procesných zásad a záruk, čím sa riskuje obmedzenie vzájomnej dôvery medzi súdnymi orgánmi.
4. V záujme ochrany základných práv a slobôd občanov Únie a s cieľom pomáhať modernizovať vnútroštátne konania a zabezpečovať rovnaké podmienky pre podniky a zvýšený hospodársky rast prostredníctvom účinných a efektívnych právnych systémov je preto nevyhnutné prijať smernicu, ktorou sa ďalej budú rozvíjať minimálne normy stanovené v charte a v EĎP. Vhodným právnym základom takéhoto návrhu je článok 81 ods. 2 ZFEÚ, ktorý sa týka opatrení v oblasti justičnej spolupráce v občianskoprávných veciach. Táto smernica má byť prijatá prostredníctvom riadneho legislatívneho postupu.
5. Spoločné minimálne normy pre občianskoprávne konanie sa považujú za potrebné na vytvorenie pevného základu pre aproximáciu a zlepšenie vnútroštátnych právnych predpisov so zreteľom na flexibilitu, ktorú poskytujú členským štátom pri príprave nových právnych predpisov v občianskoprávnom konaní, pričom zároveň odráža všeobecný konsenzus o zásadách praxe v oblasti občianskeho práva.
6. Spoločné minimálne normy by mali viesť k zvýšenej istote v systémoch občianskoprávneho súdnictva všetkých členských štátov, čo by následne malo viesť k účinnejšej, rýchlejšej a pružnejšej justičnej spolupráci v atmosfére vzájomnej dôvery. Tieto spoločné minimálne pravidlá by mali tiež odstrániť prekážky voľného pohybu občanov na celom území členských štátov a zabezpečiť tak, že najmä občania, ktorí cestujú do zahraničia, už nebudú mať obavy z kontaktu so systémami občianskoprávneho súdnictva iných členských štátov.
7. Zámerom smernice nie je nahradiť vnútroštátne systémy občianskoprávneho konania ako celok. Rešpektujú osobitosti jednotlivých členských štátov a základné právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, ktorý zabezpečuje účinný a efektívny prístup k spravodlivosti, sa smernica zameriava na stanovenie spoločných minimálnych noriem, pokiaľ ide o funkciu a vedenie občianskoprávných konaní členských štátov v súvislosti so všetkými otázkami, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti práva Únie. Jej cieľom je aj poskytnúť základ pre postupné prehĺbenie aproximácie systémov občianskoprávneho konania členských štátov.
8. Tento návrh sa nevzťahuje na ustanovenia členských štátov, ktoré sa týkajú organizácie ich súdov a ich pravidiel, pokiaľ ide o vymenovanie sudcov.

Utorok 4. júla 2017

9. Tento návrh je v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality, keďže členské štáty nemôžu konať samostatne s cieľom vytvoriť súbor minimálnych noriem pre občianskoprávne konanie, a návrh nezachádza ďalej, než je absolútne nevyhnutné na zabezpečenie účinného prístupu k spravodlivosti a vzájomnej dôvere v Únii.

B. TEXT POŽADOVANÉHO NÁVRHU

Smernica Európskeho parlamentu a Rady o spoločných minimálnych normách pre občianskoprávne konanie v Európskej únii

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 81 ods. 2,

so zreteľom na žiadosť Európskeho parlamentu Európskej komisii,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po predložení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Únia si stanovila za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb. Na postupné vytvorenie takéhoto priestoru musí Únia prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskoprávných veciach, ktoré majú cezhraničné dôsledky, najmä ak sú potrebné pre riadne fungovanie vnútorného trhu.
- (2) Podľa článku 81 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) by tieto opatrenia mali byť okrem iného zamerané na zabezpečenie vzájomného uznania a výkonu rozsudkov medzi členskými štátmi, cezhraničné poskytovanie dokumentov, spoluprácu pri získavaní dôkazov, účinný prístup k spravodlivosti a zrušenie prekážok, ktoré stoja v ceste dobrému fungovaniu občianskoprávneho konania, v prípade potreby podporovaním zlučiteľnosti právnych predpisov v občianskoprávnom konaní uplatniteľných v členských štátoch.
- (3) Podľa záverov predsedníctva Európskej rady zo zasadnutia v Tampere 15. a 16. októbra 1999, a najmä ich bodu 33, by posilnené vzájomné uznávanie rozsudkov a iných súdnych rozhodnutí a potrebná aproximácia právnych predpisov uľahčili spoluprácu medzi príslušnými orgánmi a súdnu ochranu individuálnych práv. Zásada vzájomného uznávania by sa preto mala stať v rámci Únie základom justičnej spolupráce v občianskoprávných veciach.
- (4) Podľa akčného plánu Komisie na vykonávanie Štokholmského programu prijatého Európskou radou v oblasti priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti sú európsky justičný priestor a riadne fungovanie jednotného trhu postavené na hlavnej zásade vzájomného uznávania, ktorá na druhej strane vychádza z myšlienky, že členské štáty dôverujú svojim justičným systémom. Táto zásada môže účinne fungovať iba na základe vzájomnej dôvery medzi sudcami, právnikmi, podnikmi a občanmi. Rozsah takejto dôvery závisí od niekoľkých parametrov vrátane existencie mechanizmov na ochranu procesných práv účastníkov konania v občianskoprávnom konaní. Na zabezpečenie uplatňovania tejto zásady sú preto potrebné spoločné minimálne normy, ktoré posilňujú právo na spravodlivé súdne konanie a efektívnosť systémov súdnictva a ktoré prispievajú k účinnému presadzovaniu tohto režimu.

Utorok 4. júla 2017

- (5) Stanovením minimálnych pravidiel na ochranu procesných práv účastníkov konania a zabezpečením jednoduchšieho prístupu občanov k spravodlivosti by táto smernica mala posilniť dôveru členských štátov v systémy občianskoprávneho súdnictva ostatných členských štátov, čím môže prispieť k podpore kultúry základných práv v Únii, ako aj k efektívnejšiemu vnútornému trhu, pri súčasnom zachovaní základných slobôd Únie rozvíjaním hlbšieho všeobecného zmyslu pre spravodlivosť, istotu a predvídateľnosť na celom území Únie.
- (6) Ustanovenia tejto smernice by sa mali vzťahovať na občianskoprávne spory, ktoré majú cezhraničné dôsledky, vrátane tých, ktoré vyplývajú z porušenia práv a slobôd zaručených právom Únie. Ak táto smernica odkazuje na porušenie práv vyplývajúcich z práva Únie, týka sa to všetkých situácií, keď sa porušenie pravidiel stanovených na úrovni Únie dotklo, resp. keď sa pravdepodobne dotkne fyzických a právnických osôb. Členským štátom by nič nemalo brániť v uplatňovaní ustanovení tejto smernice, a to ani v čisto vnútroštátnych prípadoch občianskoprávneho konania.
- (7) Všetky členské štáty sú zmluvnými stranami Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zo 4. novembra 1950. K opatreniam uvedeným v tejto smernici by sa malo pristupovať v súlade s týmto dohovorom, a najmä právom na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces.
- (8) Táto smernica sa snaží podporiť uplatňovanie spoločných minimálnych noriem pre občianskoprávne konanie na zabezpečenie účinného prístupu k spravodlivosti v Únii. Všeobecne uznávané právo prístupu k spravodlivosti znovu potvrdzuje článok 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“).
- (9) Občianskoprávne konania by sa mali ďalej zlepšiť využitím technologického vývoja v oblasti spravodlivosti a nových nástrojov dostupných súdom, ktoré môžu pomôcť prekonať geografické vzdialenosti a ich dôsledky v podobe vysokých trov konania a jeho dlhšieho trvania. Malo by sa viac podporiť využívanie moderných komunikačných technológií stranami a súdmi, aby sa ešte viac znížili náklady na súdne konania a skrátilo trvanie konania.
- (10) S cieľom umožniť osobám, aby boli vypočuté bez nutnosti dostaviť sa na súd, by členské štáty mali zabezpečiť, aby sa ústne pojednávanie, ako aj vykonávanie dôkazov výsluchom svedkov, znalcov alebo strán, realizovalo použitím vhodných prostriedkov diaľkovej komunikácie, iba ak by vzhľadom na špecifické okolnosti sporu použitie takejto technológie nebolo vhodné z hľadiska spravodlivého vedenia konania. Týmto ustanovením nie je dotknuté nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 ⁽¹⁾.
- (11) Súdny členských štátov by mali mať možnosť opierať sa o názory expertov v technických, právnych alebo iných dôkazných otázkach. Okrem prípadov, keď sú potrebné donucovacie opatrenia, a v súlade so slobodou poskytovania služieb a s judikatúrou Súdneho dvora by sudcovia v jednom členskom štáte mali mať možnosť vymenovať odborníkov na vedenie vyšetrovania v inom členskom štáte bez toho, aby bolo na ich vedenie potrebné predchádzajúce povolenie. S cieľom zabezpečiť súdnu expertízu a so zreteľom na obmedzenia pri vymenovaní dostatočne kvalifikovaných odborníkov v oblasti právomoci jedného členského štátu, napríklad v dôsledku technickej zložitosti prípadu alebo existencie priameho alebo nepriameho prepojenia medzi znalcom a stranami, by sa mal vytvoriť a priebežne aktualizovať európsky register všetkých vnútroštátnych zoznamov znalcov ako súčasť európskeho portálu elektronickej justície.
- (12) Predbežné a ochranné opatrenia by mali dosiahnuť vhodnú rovnováhu medzi záujmami navrhovateľa o udelenie dočasnej ochrany a záujmami obvineného s cieľom predchádzať zneužívaniu takejto ochrany. Ak sa dočasné opatrenia požadujú pred vydaním rozsudku, súd, na ktorý sa návrh podáva, by sa mal na základe dôkazov predložených navrhovateľom presvedčiť, že je pravdepodobné, že navrhovateľ bude vo veci svojej pohľadávky voči odporcovi úspešný. Navrhovateľ by mal byť okrem toho povinný vo všetkých prípadoch súdu uspokojivo preukázať, že jeho pohľadávka naliehavo potrebuje súdnu ochranu a že bez dočasných opatrení môže byť výkon existujúceho alebo budúceho rozsudku zmarený alebo podstatne sťažený.

⁽¹⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskoprávných a obchodných veciach (Ú. v. ES L 174, 27.6.2001, s. 1).

Utorok 4. júla 2017

- (13) Ustanoveniami tejto smernice by nemali byť dotknuté osobitné ustanovenia týkajúce sa vymožitelnosti práv v oblasti duševného vlastníctva stanovené v nástrojoch Únie a najmä tie, ktoré sa nachádzajú v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES⁽¹⁾. Takisto by nimi nemali byť dotknuté osobitné ustanovenia týkajúce sa vymáhania cezhraničných dlhov stanovené v európskom príkaze na zablokovanie účtov⁽²⁾.
- (14) Súdny by pri ochrane práv a záujmov všetkých strán a pri účinnom a efektívnom vedení občianskoprávných konaní mali zohrávať kľúčovú úlohu.
- (15) Cieľ zabezpečiť spravodlivý proces, lepší prístup k spravodlivosti a vzájomnú dôveru ako súčasť politiky Únie na vytvorenie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti by mal zahŕňať prístup k súdnym, ako aj mimosúdnym postupom riešenia sporov. S cieľom povzbudiť strany, aby využívali mediáciu, by členské štáty mali zabezpečiť, aby ich pravidlá o premĺčacích a prekluzívnych dobách nebránili stranám v prístupe k súdnej ochrane alebo k rozhodcovskému konaniu, ak ich pokus o mediáciu zlyhá.
- (16) Vzhľadom na rozdiely medzi pravidlami členských štátov v občianskoprávnom konaní, obzvlášť tých, ktoré upravujú doručovanie dokumentov, je nevyhnutné definovať minimálne normy, ktoré by sa mali uplatňovať na občianskoprávne konania patriace do rozsahu pôsobnosti práva Únie. Prednosť by mali mať najmä tie spôsoby doručovania dokumentov, ktoré zabezpečujú rýchle a bezpečné prijatie dokumentov potvrdené dokladom o doručení. Využívanie moderných komunikačných technológií by sa preto malo významne podporovať. V prípade dokumentov, ktoré musia byť doručené stranám, by malo byť elektronické doručovanie postavené na rovnakú úroveň s poštovým doručovaním. Dostupné elektronické prostriedky by mali zabezpečiť, aby obsah týchto doručených písomností a iná doručená písomná komunikácia verne zodpovedali obsahu zaslaných písomností a inej zaslanej písomnej komunikácii a aby spôsob použitý na potvrdenie doručenia poskytoval potvrdenie príjemcu o doručení a dátum doručenia.
- (17) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby strany občianskoprávneho konania mali právo na obhajcu podľa svojho výberu. V cezhraničných sporoch by strany mali mať nárok na predbežné poradenstvo od obhajcu v domovskom štáte a ďalšieho v hostiteľskom štáte s cieľom viesť súdny spor. Dôvernosc komunikácie medzi stranami a ich obhajcom je rozhodujúca pre zabezpečenie účinného výkonu práva na spravodlivé súdne konanie. Členské štáty by preto mali rešpektovať dôvernosc stretnutí a iných foriem komunikácie medzi obhajcom a stranami v rámci práva na obhajcu podľa tejto smernice. Strany prípadu by mali mať možnosť vzdať sa práva priznaného podľa tejto smernice pod podmienkou, že im boli poskytnuté informácie o prípadných dôsledkoch vzdania sa tohto práva.
- (18) Navrhovateľ by kvôli platbe súdnych poplatkov nemal byť nútený cestovať do členského štátu súdu konajúceho v danej veci alebo najat' si na tento účel právnik. Na zabezpečenie účinného prístupu žalobcov ku konaniu by členské štáty mali ponúknuť minimálne jeden zo spôsobov diaľkovej platby stanovených v tejto smernici. Informácie o súdnych poplatkoch a spôsoboch platby, ako aj informácie o orgánoch alebo organizáciách oprávnených poskytovať praktickú pomoc v členských štátoch, by mali byť transparentné a ľahko dostupné na internete prostredníctvom národných webových lokalít.
- (19) Členské štáty by mali zabezpečiť dodržiavanie základného práva na právnu pomoc, uvedeného v článku 47 ods. 3 treťom pododseku charty. Všetky fyzické alebo právnické osoby zúčastnené na občianskoprávných sporoch v rámci rozsahu pôsobnosti tejto smernice, či už vystupujú ako žalobcovia alebo odporcovia, by mali mať možnosť uplatniť svoje práva na súdoch aj vtedy, keď im ich osobná finančná situácia znemožňuje znášať náklady konania. Právna pomoc by sa mala vzťahovať na poradenstvo pred súdnym procesom s cieľom dosiahnuť zmier skôr, ako sa začne súdne konanie, právnu pomoc pri predložení veci súdu a zastupovanie na súde a pomoc pri oslobodení od nákladov konania. Týmto ustanovením nie je dotknutá smernica Rady 2003/8/ES⁽³⁾.

⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 157, 30.4.2004, s. 45).

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 655/2014 z 15. mája 2014 o zavedení konania týkajúceho sa európskeho príkazu na zablokovanie účtov s cieľom uľahčiť cezhraničné vymáhanie pohľadávok v občianskoprávných a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 189, 27.6.2014, s. 59).

⁽³⁾ Smernica Rady 2003/8/ES z 27. januára 2003 o zlepšení prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných sporoch ustanovením minimálnych spoločných pravidiel týkajúcich sa právnej pomoci pri takýchto sporoch (Ú. v. ES L 26, 31.1.2003, s. 41).

Utorok 4. júla 2017

- (20) Vytvorenie európskej justičnej kultúry, ktorá je v plnom súlade so subsidiaritou, proporčnosťou a nezávislosťou súdnictva, je nevyhnutné pre efektívne fungovanie európskeho justičného priestoru. Odborná justičná príprava je kľúčovým prvkom v tomto procese, keďže posilňuje vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi, odborníkmi z právnej praxe a občanmi. Členské štáty by v tejto súvislosti mali spolupracovať a poskytovať podporu odbornej príprave a výmene osvedčených postupov medzi odborníkmi v oblasti práva.
- (21) Touto smernicou sa stanovujú minimálne pravidlá. Členské štáty môžu rozšíriť práva stanovené v tejto smernici s cieľom poskytnúť vyššiu úroveň ochrany. Takáto vyššia úroveň ochrany by nemala predstavovať prekážku pre vzájomnú dôveru a účinný prístup k spravodlivosti, ktoré majú tieto minimálne pravidlá uľahčovať. Úroveň ochrany vyplývajúca z charty, ako ju vykladá Súdny dvor, a prednosť, jednotnosť a účinnosť práva Únie by nemali byť ohrozené.
- (22) Keďže ciele tejto smernice, a to stanoviť spoločné minimálne normy pre občianskoprávne konanie, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a účinkov uvedeného opatrenia, ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporčnosti podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (23) V súlade s [článkom 3]/[článkami 1 a 2] Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie [tieto členské štáty oznámili svoje želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice]/[a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, tieto členské štáty sa nezúčastňujú na prijatí tejto smernice, nie sú ňou viazané ani nepodliehajú jej uplatňovaniu].
- (24) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tejto smernice, nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA I:**PREDMET ÚPRAVY, ROZSAH PÔSOBNOSTI A VYMEDZENIE POJMOV****Článok 1****Predmet úpravy**

Cieľom tejto smernice je aproximácia systémov občianskoprávneho konania, aby sa zabezpečilo plné rešpektovanie práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivé súdne konanie, uznaného v článku 47 charty a v článku 6 EDLP, tým, že sa stanovia minimálne normy pre začatie, vykonávanie a ukončenie občianskoprávneho konania na súdoch členských štátov.

Článok 2**Rozsah pôsobnosti**

1. Bez toho, aby tým boli dotknuté normy občianskoprávneho konania, ktoré sú alebo môžu byť poskytnuté v Únii alebo vnútroštátnych právnych predpisoch, ak tieto normy môžu byť priaznivejšie pre zúčastnené strany, sa táto smernica v sporoch, ktoré majú cezhraničné dôsledky, uplatňuje na občianskoprávne a obchodné veci bez ohľadu na charakter súdu, s výnimkou práv a povinností, ktoré strany nemajú k dispozícii podľa príslušného rozhodného práva. Nevzťahuje sa najmä na daňové, colné alebo správne veci ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci (*acta iure imperii*).

2. V tejto smernici „členský štát“ znamená ktorýkoľvek členský štát s výnimkou [Spojeného kráľovstva, Írska a] Dánska.

Utorok 4. júla 2017

Článok 3

Spory s cezhraničnými dôsledkami

1. Na účely tejto smernice sú spory, ktoré majú cezhraničné dôsledky, také, v ktorých:
 - a) aspoň jedna zo strán má bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte ako v členskom štáte súdu konajúceho v danej veci; alebo
 - b) majú obidve strany bydlisko v tom istom členskom štáte ako súd konajúci v danej veci za predpokladu, že miesto plnenia ich zmluvy, miesto, na ktorom došlo ku škodovej udalosti, alebo miesto vykonávania rozsudku sa nachádza v inom členskom štáte alebo
 - c) obe strany majú bydlisko v tom istom členskom štáte ako súd konajúci v danej veci za predpokladu, že sporná záležitosť patrí do rozsahu pôsobnosti práva Únie.
2. Na účely odseku 1 sa bydlisko určuje v súlade s článkami 62 a 63 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012⁽¹⁾.

KAPITOLA II:**MINIMÁLNE NORMY PRE OBČIANSKOPRÁVNE KONANIA****Prvý oddiel:****Spravodlivé a účinné výsledky**

Článok 4

Všeobecná povinnosť účinnej súdnej ochrany

Členské štáty stanovujú opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy potrebné na zabezpečenie vymožitelnosti práv priznaných právom Únie v občianskych veciach. Uvedené opatrenia, postupy a prostriedky nápravy musia byť spravodlivé a nestranné, nemajú byť zbytočne zložité alebo nákladné, nesmú obsahovať neprimerané lehoty a mať za následok bezdôvodné zdržania, pri súčasnom rešpektovaní vnútroštátnych osobitostí a základných práv.

Uvedené opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy musia byť účinné a primerané a musia sa uplatňovať takým spôsobom, aby sa predišlo vytváraniu prekážok účinného prístupu k spravodlivosti a k poskytnutiu záruky proti ich zneužívaniu.

Článok 5

Ústne pojednávania

1. Členské štáty zabezpečia spravodlivé vedenie konania. Keď nie je možné, aby boli strany fyzicky prítomné, alebo keď sa strany dohodli – a súd s tým súhlasil –, že budú využívať rýchle komunikačné prostriedky, členské štáty zabezpečia, že ústne vypočutia sa môžu uskutočniť s využitím všetkých vhodných prostriedkov technológie diaľkovej komunikácie, ako sú videokonferencia alebo telekonferencia, ktoré má súd k dispozícii.
2. Ak osoba, ktorá má byť vypočutá, má bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte, ako je členský štát súdu konajúceho vo veci, účasť tejto osoby na ústnom pojednávaní prostredníctvom videokonferencie, telekonferencie alebo inej vhodnej technológie diaľkovej komunikácie sa zabezpečí využitím postupov stanovených v nariadení (ES) č. 1206/2001. Pokiaľ ide o videokonferencie, mali by sa zohľadniť odporúčania Rady o cezhraničných videokonferenciách, ktoré Rada prijala 15. a 16. júna 2015⁽²⁾, ako aj práca vykonaná v rámci Európskeho portálu elektronickej justície.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskoprávných a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 20.12.2012, s. 1).

⁽²⁾ Odporúčania Rady – Podpora využívania cezhraničných videokonferencií a výmeny súvisiacich najlepších postupov v oblasti spravodlivosti v členských štátoch a na úrovni EÚ (Ú. v. EÚ C 250, 31.7.2015, s. 1).

Utorok 4. júla 2017

Článok 6

Predbežné a ochranné opatrenia

1. Členské štáty zabezpečia, aby boli zavedené predbežné opatrenia na zachovanie skutkového alebo právneho stavu s cieľom zabezpečiť úplnú účinnosť neskoršieho rozsudku v samej veci pred začatím konania vo veci samej a v akejkoľvek fáze počas takéhoto konania.

Opatrenia uvedené v prvom pododseku zahŕňajú aj opatrenia na zabránenie akémukoľvek bezprostrednému porušeniu alebo okamžitému ukončeniu údajného porušenia, ako aj na zachovanie aktív potrebných na zabezpečenie toho, aby sa nebránilo následnému vymáhaniu pohľadávky alebo aby sa toto vymáhanie podstatne nesťažilo.

2. Takéto opatrenia musia byť v súlade s právom na obhajobu a musia byť primerané povahe a závažnosti údajného porušenia, čo v prípade potreby umožní stanoviť záruky na pokrytie nákladov a ujmy spôsobených odporcovi neoprávneným návrhom. Súdny sú oprávnené požiadať navrhovateľa, aby poskytol akýkoľvek dostupný dôkazný materiál, aby sa dostatočne presvedčili, že požadované predbežné opatrenie je potrebné a primerané.

3. Členské štáty zabezpečia, aby predbežné opatrenia mohli byť v riadne odôvodnených prípadoch prijaté bez toho, aby bol odporca vypočutý, ak by akékoľvek omeškanie spôsobilo navrhovateľovi nenapraviteľnú ujmu alebo ak existuje preukázateľné riziko zničenia dôkazového materiálu. V takomto prípade o tom budú účastníci bezodkladne informovaní, a to najneskôr po vykonaní opatrení.

Na návrh odporcu sa uskutoční preskúmanie vrátane práva na vypočutie v primeranom čase po oznámení opatrení s cieľom rozhodnúť, či sa uvedené opatrenia majú pozmeniť, zrušiť alebo potvrdiť.

Ak sú opatrenia uvedené v prvom pododseku zrušené alebo ak sa následne zistí, že nedošlo k žiadnemu porušeniu alebo hrozbe porušenia, Súdny dvor môže navrhovateľovi na žiadosť odporcu nariadiť, aby odporcovi poskytol primeranú náhradu škody spôsobenej v dôsledku týchto opatrení.

4. Tento článok sa uplatňuje bez toho, aby tým bola dotknutá smernica 2004/48/ES a nariadenie (EÚ) č. 655/2014.

Druhý oddiel:

Efektívnosť konania

Článok 7

Procesná efektívnosť

1. Súdny členských štátov musia rešpektovať právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, ktoré zabezpečuje účinný prístup k spravodlivosti, a zásadu kontradiktórneho procesu najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho pojednávania, o dôkazných prostriedkoch a rozsahu, v akom sa vykonajú dôkazy.

2. Súdny členských štátov konajú čo najskôr bez ohľadu na existenciu prekluzívnych lehôt pre konkrétne opatrenia v rôznych štádiách konania.

Článok 8

Odôvodnené rozhodnutia

Členské štáty zabezpečia, aby súdy poskytovali dostatočne podrobné odôvodnené rozhodnutia v primeranej lehote s cieľom umožniť stranám účinne využívať všetky práva na preskúmanie rozhodnutia alebo podanie odvolania.

Článok 9

Všeobecné zásady pre vedenie konaní

1. Členské štáty zabezpečia, aby súdy aktívne viedli prípady s cieľom zabezpečiť spravodlivé, efektívne riešenie sporov primerane rýchlo a s primeranými nákladmi, bez toho, aby tým bola narušená sloboda strán určiť predmet prípadu a súvisiace podporné dôkazy.

Utorok 4. júla 2017

2. Súd do tej miery, v akej je to primerane vykonateľné, vedie prípad po konzultácii so stranami. Aktívne vedenie prípadu môže konkrétne zahŕňať:

- a) povzbudenie strán, aby v priebehu konania navzájom spolupracovali;
- b) včasné identifikovanie problémov;
- c) rýchle rozhodnutie o tom, ktoré problémy je potrebné úplne vyšetriť, a súhrnné riešenie ostatných problémov;
- d) rozhodnutie o poradí riešenia problémov;
- e) pomoc stranám urovnať celý spor alebo jeho časť;
- f) stanovenie harmonogramov na kontrolu napredovania sporu;
- g) riešenie toľkých aspektov žaloby, koľko súd môže riešiť pri tej istej príležitosti;
- h) riešenie žaloby bez toho, aby sa na nej strany museli osobne zúčastniť;
- i) využívanie dostupných technických prostriedkov.

Článok 10

Získavanie dôkazov

1. Členské štáty zabezpečia, aby boli k dispozícii účinné prostriedky predkladania, získavania a zabezpečovania dôkazov, pokiaľ ide o právo na obhajobu a potrebu ochrany dôverných informácií.
2. V kontexte dokazovania členský štát podporí využívanie moderných komunikačných technológií. Súd konajúci vo veci využije najjednoduchšie a najmenej nákladné spôsoby dokazovania.

Článok 11

Súdni znalci

1. Bez toho, aby bola dotknutá možnosť účastníkov konania predložiť znalecké posudky, členské štáty zabezpečia, aby súd kedykoľvek určil súdnych znalcov, aby poskytli odborné stanovisko ku konkrétnym aspektom veci. Takýmto znalcom súd poskytne všetky informácie potrebné na vypracovanie znaleckého posudku.
2. V cezhraničných sporoch okrem prípadov, keď sú potrebné donucovacie opatrenia alebo keď sa vyšetrovanie vykonáva na miestach spojených s vykonávaním právomocí členského štátu alebo na miestach, na ktoré je určitým osobám zakázaný alebo obmedzený prístup alebo sa na ne vzťahuje iné opatrenie podľa zákona členského štátu, v ktorom sa vedie vyšetrovanie, členské štáty zabezpečia, aby súd mohol vymenovať súdneho znalca na vedenie vyšetrovania, ktoré nepatrí do jurisdikcie súdu bez toho, aby bola na tento účel príslušnému orgánu iného členského štátu predložená predchádzajúca žiadosť, ktorá je potrebná.
3. Na účely odsekov 1 a 2 musí Komisia vypracovať európsky register znalcov tým, že spojí existujúce vnútroštátne zoznamy znalcov, ktoré sprístupní prostredníctvom Európskeho portálu elektronickej justície.
4. Súdni znalci zaručia nezávislosť a nestrannosť v súlade s ustanoveniami uplatniteľnými na sudcov uvedenými v článku 22.
5. Znalecké posudky poskytnuté súdu súdnymi znalcami sa sprístupnia účastníkom konania, ktorí sa k nim môžu vyjadriť.

Utorok 4. júla 2017

Tretí oddiel:

Prístup k súdom a spravodlivosti

Článok 12

Riešenie sporov

1. Členské štáty zabezpečia, aby v každom štádiu konania a so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, ak sa súd domnieva, že spor možno urovnať, bolo možné navrhnúť, aby strany využili na vyriešenie alebo preskúmanie vyriešenia sporu mediáciu.
2. Odsekom 1 nie je dotknuté právo strán, ktoré sa rozhodli pre mediáciu, začať súdne konanie alebo arbitráž v súvislosti s týmto sporom pred uplynutím premlčacej alebo prekluzívnej doby počas mediáčného procesu.

Článok 13

Trovy konania

1. Členské štáty zabezpečia, aby súdne poplatky účtované v členských štátoch za občianskoprávne spory neboli neprimerané hodnote pohľadávky a neznemožnili ani nadmerne neťažili konanie.
2. Súdne poplatky účtované v členských štátoch za občianskoprávne spory nesmú odrádzať občanov od predloženia veci súdu alebo akýmkoľvek spôsobom brániť v prístupe k spravodlivosti.
3. Strany musia byť schopné platiť súdne poplatky pomocou prostriedkov diaľkovej platby aj z ktoréhokoľvek iného členského štátu než je členský štát, v ktorom sa súd nachádza, a to prostredníctvom bankového prevodu alebo platby kreditnou alebo debetnou kartou.
4. Členské štáty zabezpečia, aby informácie o súdnych poplatkoch a spôsoboch platby, ako aj informácie o orgánoch alebo organizáciách oprávnených poskytovať praktickú pomoc v členských štátoch boli transparentnejšie a ľahko dostupné na internete. Členské štáty na tieto účely postúpia tieto informácie Komisii, ktorá by zasa mala zabezpečiť ich sprístupnenie verejnosti a ich všeobecné rozšírenie pomocou akýchkoľvek vhodných prostriedkov, najmä prostredníctvom Európskeho portálu elektronickej justície.

Článok 14

Zásada „platí strana, ktorá prehrá spor“

1. Členské štáty zabezpečia, aby strana, ktorá nemala vo veci úspech, zaplatila náklady na konanie vrátane, nie však výlučne, všetkých nákladov vyplývajúcich zo skutočnosti, že sa druhá strana nechala zastupovať advokátom alebo inou osobou s právnickým vzdelaním, alebo všetkých nákladov vyplývajúcich z doručenia alebo prekladu dokumentov, ktoré sú úmerné hodnote pohľadávky a ktoré sú nevyhnutné.
2. Ak účastník konania uspeje iba čiastočne alebo len za výnimočných okolností, môže súd nariadiť, aby sa trovy spravodlivo rozdelili alebo aby účastníci konania znášali svoje vlastné trovy.
3. Strana uhradí všetky zbytočné náklady, ktorá spôsobila súdu alebo inej strane, a to buď tým, že podala zbytočné podnety, alebo tým, že inak viedla neprimerané spory.
4. Súd môže upraviť úhradu nákladov tak, aby odrážali neprimeranú neochotu spolupracovať alebo účasť v zlej viere na úsilí o dosiahnutie zmiernu v súlade s článkom 20.

Článok 15

Právna pomoc

1. Na zaistenie účinného prístupu k spravodlivosti musia členské štáty zabezpečiť, aby súdy mohli strane poskytnúť právnu pomoc.

Utorok 4. júla 2017

2. Právna pomoc môže úplne alebo čiastočne zahŕňať tieto náklady:
 - a) súdne poplatky, prostredníctvom úplnej alebo čiastočnej zľavy alebo zmeny splátkového kalendára;
 - b) náklady na právnu pomoc a zastúpenie, pokiaľ ide o:
 - i) poradenstvo pred súdnym procesom s cieľom dosiahnuť zmier skôr, ako sa začne súdne konanie v súlade s článkom 12 ods. 1;
 - ii) začatie a vedenie konaní na súde;
 - iii) všetky náklady spojené s konaním vrátane žiadosti o poskytnutie právnej pomoci;
 - iv) výkon rozhodnutí;
 - c) ďalšie nevyhnutné náklady spojené s konaním, ktoré má uhradiť strana, vrátane nákladov svedkov, znalcov, tlmočníkov a prekladateľov a nevyhnutné náklady na cestovné, ubytovanie a stravu danej strany a jej zástupcu;
 - d) náklady, ktoré má uhradiť úspešná strana v prípade, že navrhovateľ prehrá spor v súlade s článkom 14.
3. Členské štáty zabezpečia, aby každá fyzická osoba, ktorá je občanom Európskej únie alebo štátnym príslušníkom tretej krajiny so zákonným pobytom v členskom štáte Európskej únie, mala nárok požiadať o právnu pomoc, ak:
 - a) z dôvodu svojej ekonomickej situácie nie je úplne alebo čiastočne schopná uhradiť náklady uvedené v odseku 2 tohto článku; ako aj
 - b) žaloba, v súvislosti s ktorou bola podaná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, má odôvodnený predpoklad na úspech vzhľadom na procesné postavenie navrhovateľa; ako aj
 - c) žalobca žiadajúci o právnu pomoc je oprávnený podať žalobu podľa príslušných vnútroštátnych ustanovení.
4. Právnické osoby sú oprávnené požiadať o právnu pomoc vo forme odpustenia zálohovej platby nákladov na konanie a/alebo pomoc obhajcu. Pri rozhodovaní o tom, či takúto pomoc poskytnúť, môžu súdy vziať do úvahy okrem iného:
 - a) formu danej právnickej osoby a to, či je zisková alebo nezisková;
 - b) finančnú spôsobilosť partnerov alebo zainteresovaných strán;
 - c) schopnosť týchto partnerov alebo zainteresovaných strán získať sumy potrebné na začatie súdneho konania.
5. Členské štáty musia zaistiť, aby občania Únie a právnické osoby boli informovaní o postupe podávania žiadostí o právnu pomoc podľa odsekov 1 až 4, a to s cieľom dosiahnuť jeho účinnosť a prístupnosť.
6. Týmto článkom nie je dotknutá smernica 2003/8/ES.

Článok 16

Financovanie

1. Členské štáty zabezpečia, aby v prípadoch, keď je návrh na začatie konania financovaný súkromnou treťou stranou, táto súkromná tretia strana nesmela:

Utorok 4. júla 2017

- a) usilovať sa o ovplyvnenie procesných rozhodnutí žalobcu, a to aj pokiaľ ide o urovanie;
- b) poskytovať financovanie na účely uplatnenia nárokov voči odporcovi, ktorý je konkurentom osoby poskytujúcej financovanie, resp. voči odporcovi, od ktorého je osoba poskytujúca financovanie závislá;
- c) účtovať si za poskytnutie financovania neprimeraný úrok.

2. Členské štáty musia zabezpečiť, aby v prípade, že súkromná tretia strana poskytuje finančné prostriedky na účely návrhu na začatie konania, neboli poskytnutá odmena alebo úrok účtovaný poskytovateľom týchto finančných prostriedkov použité ako základ pre určenie výšky odmeny alebo výšky úroku, pokiaľ mechanizmy financovania nereguluje orgán verejnej moci na účely zabezpečenia záujmov strán.

Štvrtý oddiel:
Spravodlivosť konania

Článok 17

Doručovanie písomností

1. Členské štáty zabezpečia, aby boli v zásade používané spôsoby zaručujúce prijatie doručených písomností.
2. Členské štáty zabezpečia, aby písomnosti o začatí súdneho konania alebo rovnocenné písomnosti a akékoľvek predvolania na súdne pojednávanie boli doručené v súlade s vnútroštátnym právom jedným z týchto spôsobov:

- a) osobné doručenie;
- b) doručenie poštou;
- c) doručenie elektronickými prostriedkami, ako sú fax alebo e-mail.

Doručenie musí byť preukázané doručenkou podpísanou adresátom s uvedením dátumu prijatia.

Na účely doručenia elektronickými prostriedkami podľa písmena c) prvého pododseku tohto článku sa musia používať primerane vysoké technické normy, ktoré zaručujú totožnosť odosielateľa a bezpečný prenos doručovaných písomností.

Tieto písomnosti môžu byť doručené aj osobne, čo sa preukáže listinou podpísanou príslušnou osobou, ktorá vykonala doručenie, s údajom, že adresát písomnosti prijal alebo že ich odmietol prijať bez zákonného dôvodu, a dátumom doručenia.

3. Ak doručenie v súlade s odsekom 2 nie je možné a ak je adresa odporcu s určitosťou známa, doručenie môže prebiehať niektorým z týchto spôsobov:

- a) doručenie do vlastných rúk na osobnú adresu odporcu osobám, ktoré žijú v tej istej domácnosti ako odporca alebo sú tam zamestnané;
- b) v prípade, ak odporca je samostatne zárobkovo činnou osobou alebo právnickou osobou, doručenie do vlastných rúk do prevádzkarne odporcu osobám, ktoré odporca zamestnáva;
- c) uloženie písomností do poštovej schránky odporcu;
- d) uloženie písomností na pošte alebo u príslušných orgánov verejnej moci a vloženie písomného oznámenia o tomto uložení do poštovej schránky odporcu za predpokladu, že v písomnom oznámení sa jasne uvádza povaha písomností ako súdnych dokumentov alebo právny účinok oznámenia, ktorým je, že sa doručenie uskutočnilo a začínajú plynúť lehoty;
- e) doručenie poštou bez dokladu o prijatí podľa odseku 4, ak má odporca adresu v členskom štáte pôvodu;
- f) elektronickými prostriedkami s automatickým potvrdením o doručení za predpokladu, že odporca vopred výslovne súhlasil s týmto spôsobom doručovania.

Utorok 4. júla 2017

Doručenie podľa písm. a) až d) prvého pododseku tohto odseku sa potvrdzuje prostredníctvom:

- a) dokladu podpísaného príslušnou osobou, ktorá uskutočnila doručenie, s uvedením všetkých týchto údajov:
 - i) plné meno osoby, ktorá doručila oznámenie;
 - ii) spôsob doručenia;
 - iii) dátum doručenia;
 - iv) meno príslušnej osoby, ak boli písomnosti doručené inej osobe ako odporcovi, a jej vzťah k odporcovi; a
 - v) ostatné povinné informácie, ktoré sa majú poskytovať podľa vnútroštátneho práva.

b) potvrdenia o prijatí osobou, ktorej bola písomnosť doručená na účely písm. a) a b) prvého pododseku tohto odseku.

4. Písomnosti môžu byť podľa odsekov 2 a 3 tohto článku doručené aj právnemu alebo splnomocnenému zástupcovi odporcu.

5. Ak písomnosti o začatí súdneho konania alebo rovnocenné dokumenty, alebo akékoľvek predvolania majú byť doručené mimo členských štátov, môžu byť doručené akýmkoľvek spôsobom uvedeným v:

- a) nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007⁽¹⁾, ak sa uplatňuje so zreteľom na práva príjemcu, ktoré mu boli udelené nariadením; or
- b) Haagskom dohovore z 15. novembra 1965 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v cudzine v občianskoprávných a obchodných veciach alebo akomkoľvek inom dohovore alebo dohode, ak sa uplatňujú.

6. Touto smernicou nie je dotknuté uplatňovanie nariadenia (ES) č. 1393/2007 a nie je ňou dotknuté nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004⁽²⁾ ani nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006⁽³⁾.

Článok 18

Právo na obhajcu v občianskoprávnom konaní

1. Členské štáty zabezpečia, aby strany občianskoprávneho konania mali právo na obhajcu podľa svojho výberu takým spôsobom, ktorý im umožní reálne a účinne vykonávať ich právo na obhajobu.

V cezhraničných sporoch by členské štáty mali zabezpečiť, aby strany občianskoprávneho konania mali nárok na predbežné poradenstvo od obhajcu v domovskom štáte a ďalšieho v hostiteľskom štáte s cieľom viesť súdny spor.

2. Členské štáty rešpektujú dôvernú komunikáciu medzi stranami o prípade a ich obhajcovi. Takáto komunikácia zahŕňa stretnutia, korešpondenciu, telefonické rozhovory a akékoľvek iné formy komunikácie, ktoré povoľuje vnútroštátne právo.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskoprávných a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000 (Ú. v. EÚ L 324, 10.12.2007, s. 79).

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky (Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 15).

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze (Ú. v. EÚ L 399, 30.12.2006, s. 1).

Utorok 4. júla 2017

3. Bez toho, aby bolo dotknuté vnútroštátne právo, v ktorom sa stanovuje povinná prítomnosť alebo pomoc obhajcu, sa strany občianskoprávneho konania môžu vzdať práva uvedeného v odseku 1 tohto článku, keď:

- a) stranám bola poskytnutá, ústne alebo písomne a v jednoduchom jazyku, ktorému rozumejú, jasná a dostatočná informácia o možných dôsledkoch vzdania sa tohto práva; a
- b) práva sa vzdali dobrovoľne a jednoznačne.

Členské štáty zabezpečia, aby strany mohli odvolať vzdanie sa práva následne kedykoľvek počas občianskoprávneho konania a aby boli o tejto možnosti informované.

4. Týmto ustanovením nie sú dotknuté osobitné ustanovenia týkajúce sa právneho zastupovania stanoveného v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 ⁽¹⁾, nariadení (ES) č. 1896/2006 a nariadení (EÚ) č. 655/2014.

Článok 19**Prístup k informáciám**

Členské štáty sa snažia poskytnúť občanom transparentné a ľahko dostupné informácie o začatí rôznych konaní, premlčacej alebo prekluzívnej dobe, príslušných súdov na prejednávanie rôznych sporov a o potrebných formulároch, ktoré treba na tento účel vyplniť. Žiadnym ustanovením uvedeným v tomto článku sa od členských štátov nevyžaduje poskytnutie právnej pomoci vo forme právneho posúdenia konkrétneho sporu.

Článok 20**Tlmočenie a preklad zásadných dokumentov**

Členské štáty sa usilujú zabezpečiť, aby každá strana sporu v plnej miere chápala súdne konanie. Tento cieľ zahŕňa dostupnosť tlmočenia počas občianskoprávneho konania a písomný preklad všetkých zásadných dokumentov s cieľom zaručiť spravodlivosť konania v súlade s ustanoveniami článku 15 tejto smernice.

Článok 21**Povinnosti účastníkov konania a ich zástupcov**

Členské štáty zabezpečia, aby strany konania a ich zástupcovia konali v dobrej viere a so zreteľom na pojednávanie na súde a s ďalšími stranami a neskresľovali prípady alebo skutočnosti pred súdom, či už vedome alebo na základe dobrej viery.

Článok 22**Verejné konanie**

Členské štáty zabezpečia, aby bolo konanie prístupné verejnosti, ak súd nerozhodne, aby bolo v nevyhnutnom rozsahu dôverné v záujme niektorého z účastníkov konania alebo iných dotknutých osôb alebo vo všeobecnom záujme spravodlivosti alebo verejného poriadku.

Článok 23**Nezávislosť a nestrannosť súdu**

1. Členské štáty zabezpečia, aby súdy a ich sudcovia požívali súdnu nezávislosť. Zloženie súdov musí ponúkať dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek legitímnych pochybností o nestrannosti.
2. Sudcovia nesmú byť pri výkone svojich povinností viazaní žiadnymi pokynmi a nesmú byť ovplyvňovaní ani na nich nesmie byť vyvíjaný tlak na základe akéhokoľvek osobného predsudku alebo zaujatosti v konkrétnom prípade.

Článok 24**Odborná príprava**

1. Bez toho, aby tým bola dotknutá nezávislosť súdnictva a rozdiely v organizácii súdnictva v rámci Únie, členské štáty zabezpečia, aby justícia, školy pre sudcov a právnické povolania zintenzívnili svoje programy v oblasti justičnej odbornej prípravy s cieľom zabezpečiť, aby právo a postupy Únie boli zahrnuté do činností v oblasti vnútroštátnej prípravy.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (Ú. v. EÚ L 199, 31.7.2007, s. 1).

Utorok 4. júla 2017

2. Programy odbornej prípravy musia byť orientované na prax, relevantné pre každodennú prácu odborníkov z právnej praxe, prebiehať počas krátkeho obdobia, využívať aktívne a moderné techniky vzdelávania a zahŕňať možnosti počítačovej a priebežnej odbornej prípravy. Programy odbornej prípravy musia byť zamerané najmä na:

- a) získanie dostatočných vedomostí o nástrojoch Únie v oblasti justičnej spolupráce a o rozvoji „reflexie“ s cieľom pravidelne sa odvolávať na judikatúru Únie, overovať vnútroštátnu transpozíciu a využívať prejudiciálne konanie Súdneho dvora Európskej únie;
- b) šírenie znalostí a skúseností v práve Únie, postupoch a v iných právnych systémoch;
- c) zjednodušenie krátkodobej výmeny nových sudcov;
- d) zvládnutie cudzieho jazyka a jeho právnej terminológie.

KAPITOLA III: ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 25

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do ... [jedného roka od nadobudnutia účinnosti tejto smernice]. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.
2. Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.
3. Členské štáty oznámia Komisii znenie ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 26

Preskúmanie

Komisia najneskôr 31. decembra 2025 a potom každých päť rokov predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o vykonávaní tejto smernice na základe kvalitatívnych a kvantitatívnych informácií. Komisia v tejto súvislosti musí predovšetkým posúdiť vplyv odporúčania na prístup k spravodlivosti, na právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, na spoluprácu v občianskoprávných veciach a na fungovanie jednotného trhu, malé a stredné podniky, konkurencieschopnosť hospodárstva Európskej únie a dôveru spotrebiteľa. V prípade potreby musia byť k správe priložené legislatívne návrhy na účely úpravy a posilnenia tejto smernice.

Článok 27

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 28

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V ... [dňa]

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda